

૭૬૭૨

નવાબશ્રી

મુર્તુજી અલી ખાનજી

ખાખી ખિરડ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર તથા રચનાર.

કવિ. શીવજીભાઈ ખુશાલભાઈ બ્રહ્મભાટ.

અમદાવાદ.

મામાની ફેબેલીમાં ગુનાઈટેડ પ્રીં. અને જ. ઈજનસી
કંપની 'લિમીટેડના' પ્રેસમાં રાં. રણછોડલાલ
ગંગારામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૯. સન ૧૮૯૨.

કિંમત ૧ આનો.

નવાબશ્રી

મુર્તુજ અલીખાનજી

બાબી ખિરહ.

દુહો.

બિસારેં બીસરે નહીં, ખાન બાહાદુર ખુશ;
જનત પહુચ્યે જહાંપના, મુર્તુજ મેહેબુબ. ૧

રાહ માતમકા.

વોય હાય જનત સિધારે મુર્તુજ બાબી,
જનત સિધારે મુર્તુજ બાબી;
છોટી ઉમરમેં કરકે શતાબીરે, વોય હાય જનત. ૧.
મીઝજ ખુશનુમાકી ખુરખાની, અછી અમૃતજેસી જખાની;
ઉંજલે હોકે હુવે અસમાનીરે, વોય હાય જનત સિધારે. ૨
જસે આલમમેં હુધ ઉદાસી, હાય ગયે રાધનપુરખાસી;

(૪)

જેથે ઇંદ્રમકે બહુત હુલાસીરે, વોય હાય જનત. ૩
યહ ગમકા સિંધુ બહા ભારી, જહાં બસ્તી બસેં સસારી
ટુંક બયાન લીખું એ બિસ્તારીરે, વોય હાય જનત. ૪

બિરહ મંતાપ.

સખ શેહેરો બંદરપુરખાસી. સુનકે હુવે બોહોત ઉદાસી;
સોસે પુરજન ઓર પ્રવાસીરે, વોય હાય જનત. ૫
પાલનપુરમેદિવાન દીલગીર, નવાબ શેરખાન છ સુરખીર;
ઓર હોદેદાર વજીરે, વોય હાય જનત. ૬
શાહાજાદા સોસે દિલ ખ્યાને, જનકે અછેહેં સખ શાને;
દિવાન કુલમેં દિપક દાનેરે, વોય હાય જનત. ૭
સખ એ જનસીકે અધિકારી, અપ્રસોસ કર્તેહેં રાજદરખારી;
સુણી ખુબીદારકી ખવારીરે, વોય હાય જનત. ૮
ગમી કરતેહેં બિશ્રવ જન, મોટા મર્તખાદાર મુસલમીન;
સખ હોકે શોક અધિનરે, વોય હાય જનત. ૯
સખી મુજપરકી સારી બસ્તી, ગમકી ખબર સુનકે જલતી;
કીસીકી સુરત નાં હસ્તીરે, વોય હાય જનત. ૧૦
પંચાસર સુન એ પોકાર, સખ લોગ કરે હાયકાર;

બનીઆ નારોદા સઘં સુતારરે. વોય હાય જનત. ૧૧
 મુર્તુજનગરકી રૈયત શાની, જનત સિધારે સાહેબ જની;
 સોસે નવાબ ગયે નિર્બનીરે, વોય હાય જનત. ૧૨
 દસાડે દીલગીર હુવે મલેક, જે ઉદાર દીલકે હેં નેક;
 દિવાન દરબારી આલમ અનેક, વોય હાય જનત. ૧૩
 પાટડી દરબાર સુરજત સાર, રાજકાજમેં બહુત હુશિયારે;
 દલગીર હુવા ખખર સુની જ્યારે, વોય હાય જનત. ૧૪
 થરાદ વાઘેલા રાજ રાના, ખેંગારજી બહાદુર શાણા;
 દલગીર ભયે દરબાર દાનારે, વોય હાય જનત. ૧૫
 વાવે વિવેકી ચહુવાન, દરબાર સાહેબ સુજન;
 અફસોસ હુવા બુધમાનરે, વોય હાય જનત. ૧૬
 તેરવાડા ઓર સાંતલપુર, કેરકા સુણી એ મજકુર;
 દરબાર દલગીર હુવે ઉરરે, વોય હાય જનત. ૧૭
 દીઓદર વરાઈ સુઈગામ, ઓર ડીસાકા લોગ તમામ;
 સોસે પખિત્ર પુરસ વામરે, વોય હાય જનત. ૧૮
 અમરસિંહ પટનકે ખાસી, નવાબસાહેબકુ જન પ્રવાસી;
 હીયમેં હુવે બાહોત ઉદાસીરે, વોય હાય જનત. ૧૯
 અનુપમ અમદાવાદ શહેર, અફસોસ કરે સુની એ કેર;

બાવામીયાંકી ક્યા કહું પેરરે, વોય હાય જનત. ૨૦
 બડાબડોદરા શેહેર અંદર, શોભીત સુરત. મુંબાઈ બંદર;
 અક્સોસ હુવે શેહેરો એકંદરરે, વોય હાય જનત. ૨૧
 બાસણ તખ્તસિંહ દરબાર, મહીકાંઠા એજનસી મોજર;
 સોસે સાદરા જનકે અખતારરે, વોય હાય જનત. ૨૨
 કછ કાડિયાવાડ સિંધ દેશે, ભુજનગરકા ભારે નરેશે;
 શોક સ્વદેશે દિયો વિશેશેરે, વોય હાય જનત. ૨૩
 રાંચનપુરી રહીસ કારોઢાર, શોકચુકત હોકે અપાર;
 સારા શેહેરે પાલી હરતારરે, વોય હાય જનત. ૨૪
 દીલગીર હુવે રાજ દરબારી, બડેબડે જોથે અધીકારી;
 કેવે ગયે ક્યા ગુલહજરીરે, વોય હાય જનત. ૨૫
 ભીસ્મીલાખાનજી ભટ ભુપ, ઉદાર દીલકે રાજસ્વરૂપ;
 બાહોત ઉદાસ હુવે અનુપરે, વોય હાય જનત. ૨૬
 બેગમસાહેબકા બડા બિલાપ, શાણી સુંદરિયોકે સંતાપ;
 સુણી સખકું હોવે પરિતાપરે. વોય હાય જનત. ૨૭
 નાદેઅલીખાનજી નુરાની, ધને ગુની જે આતર ગ્યાની;
 અક્સોસ કરનેહં શાહાજનીરે, વોય હાય જનત. ૨૮

મર્દાનઅક્ષીજી મર્તબાદાર, અછા ચલાતે રાજ કારોબાર;
ખુબ અફસોસી શાણા સરદારે, વોય હાય જનત. ૨૯
હુરમાં હજુરકી ગમગીન, જેસી જળ ખિનતલકેમીન.
યું નિકાલે વો રેન દીનરે, વોય હાય જનત. ૩૦

સુરાવા દરબાર સુરવીર, જગત વખતસિંહ રન ધીર;
દેવડા રાજ હૂવે દિલગીરરે, વોય હાય જનત. ૩૧

માજી દિવાનજી દેહ છોરી, પરીશ્રદ્ધસેં પ્રીતી જેરી;
હરિલાલ ગયે હિત તોરીરે, વોય હાય જનત. ૩૨

માગસરવદી બીજ સોમવારે, નુરાની નવાખ સિધારે;
એ દિલગીરી સખ સંસારે, વોય હાય જનત. ૩૩

ગયેચાલીસઅંદર ચાલી, હંદગીથોરીભોગવભાગસાલી;
એ અફસોસ અગની પ્રજલીરે, વોય હાય જનત. ૩૪

કાન કઠીન કુર કહેલાય, સુની અફસોસ સહન થાય;
આંખ કુમલીસેં જોયા નાં જયરે, વોય હાય જનત. ૩૫

મુર્જુઅલીખાન બાહાદુર, રેમ દિલકે મેદની મશહુર;
રખો રેમાન રેમસેં હજુરરે, વોય હાય જનત. ૩૬

ઉદાસીન દિખાવ.

રાહ ઉપર મુજબ.

જાણે સુનો સુહાવે મોતીમહેલ, હસમેં ઝમરખાંડીટંગેલ;
 બિધ બિધ રંગે રંગેલરે, વોય હાય જનત. ૩૭
 ઉદાસકારકુન ઓર અધિકારી, ઉદાસી દિખે રાજદરબારી
 રાધનપુરકી રઘિયત સારીરે, વોય હાય જનત. ૩૮
 ઉદાસ સીપાઇને જમાદાર, ઉદાસ અમીર ઓર સરદાર;
 ઉદાસ દિખે શેહેર બજારે, વોય હાય જનત. ૩૯
 નીચે તલાવ અફસોસી દિખાવે, જલચરકું મુખ નાંસુહાવે;
 પશુ પંખીકું જલ નાં ભાવેરે, વોય હાય જનત. ૪૦
 બાગ બંગલા સુના લગે, મુખમય સુની સખ જગે;
 ઉદાસીન દિખાવ મગે મગેરે, વોય હાય જનત. ૪૧
 ચહ અફસોસેં ફોટે પહાડ, ઝુરે જંગલકે સખ ઝાડ;
 બાધ ચિત્તા દેછે ખરાડરે, વોય હાય જનત. ૪૨
 મેનાં પોપટ ખરહિ બાજ કૌવા કોયલ ઓર હંસરાજ;
 રોવે સકલ પક્ષી સમાજરે, વોય હાય જનત. ૪૩
 પશુ ખનમેં નાં ચરે ઘાસ, પંછી એહીતરહ ઉદાસ;

(૯)

પુષ્પે પરીમલ છોડી સુખાસર, વોય હાય જનત. ૪૪
સીવાકી બિનતી સુણીસાંધ, ખુશી રખીઓ જનત માંધ;
આપ આખરકે હો સહાધર, વોય હાય જનત. ૪૫

ગુંન ખયાન.

રાહ બનજરાકા.

“ ક્યા ઇશકે પરીતે મારા, મુજે છોડ ચલા બનજરા. ” એ રાહ.

શાહા મુર્તુજ ગુન ગ્યાની, ગયે નવાખ સાહાખ નુરાની.

દિલ્લમાન દિદાર દિખલાકે, સખકું પ્રેમકે ખ્યાલે પીલાકેરે;

કરાય સખ જનકી સમાની, ગયે નવાખ સાહાખ નુરા. ૧

હુધઆલમકે હિતકારી, ઉજલી કીરતિ અચતખીસ્તારીરે

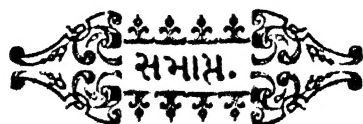
કભી હુએ નાંહિ ગુમાની, ગયે નવાખસાખ. ૨

હીખને પઢનેમેં થે પુરે, સખ બિધામેં સાહેબ મુરેરે;

ઈંગ્લીસ શરસી ઓર હિંદુસ્તાની, ગયે નવાખ. ૩

સુસુભાવ મીલનસારા, કભુ કીયા નાં કેઉકું દંકારારે;

મુખ મૃદુ મધુરી ખાની, ગયે નવાખ સાહાખ. ૪
 ભાષણ કરતે ભારતી જોસે, છુટે ગંગાકા પ્રખાહ તૈસેરે;
 રખી સખ લોગમે આગેવાની, ગયે નવાખ. ૫
 અમીર અદના આદમ સરખે, નેહ ભરે નેને નીરખેરે;
 ગુમાન કીયો નાં રાજ્ય રોખ આની, ગયે નવાખ. ૬
 શાંત સુભાવકે ખુખ સુરતી, સદા સાફ જીતુંકી ખિરતીરે;
 કલી મુખ મુદ્રાપે નાં ગ્લાની, ગયે નવાખ. ૭
 માલીક મુરાદ હાંસીલ કરજ્યો, ભરપુરભંડાર ભરજ્યોરે;
 મદાનઅલીપે રખ મેહેરખાની, ગયે નવાખ. ૮
 મુલાજમહે શોક નહીં ધરના, બિન ઉપાવ કયાગમ કરનારે;
 જગર જની આલમ આ ફાની, ગયે નવાખ. ૯
 શિવો કેહેસરજનહારા, બિનતિ સુનીયોહરકતહરનારે;
 એસી હોવે નાં કાહુકું હાની, ગયે નવાખ સાહાખ. ૧૦

જાહેર ખબર.

આ કીતાબ અમદાવાદમાં
ખાદીયામાં દેસાઈનીપોળમાંથી
ખારોટ શીવલાલ ખુશાલભાઈને
ત્યાંથી અવવા મામાની હવેલી
માં યુનાઇટેડ પ્રેસ. કંપનીમાંથી
મળશે.

